

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 86 0 P 050217 24 Rev
Banjaluka, 16.10.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Gorjana Popadić kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Biljana Majkić Marinković kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužilaca, A.S. (1.) iz G.Z., i N.S. iz B., zastupanih po punomoćniku, Goranu Blagojeviću, advokatu iz Šamca, protiv tuženog, „Sarajevo osiguranje“ d.d. Sarajevo, zastupanog po punomoćniku, Sonji Dujaković, advokatu iz Banjaluke, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužilaca protiv presude Okružnog suda u Doboju broj 86 0 P 050217 24 Gž od 10.04.2024. godine, na sjednici održanoj dana 16.10.2024. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Doboju broj 86 0 P 050217 24 Gž od 10.04.2024. godine, preinačava i sudi:

Žalba tuženog se odbija i presuda Osnovnog suda u Modriči broj 86 0 P 050217 22 P 2 od 27.12.2023. godine potvrđuje u dosuđujućem dijelu.

Tuženi se obavezuje da tužiocima naknadi troškove revizionog postupka u iznosu od 1.687,50 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Modriči broj 86 0 P 050217 22 P 2 od 27.12.2023. godine djelimično je usvojen zahtjev tužilaca, te tuženi obavezan da im na ime naknade štete isplati 27.450,00 KM od čega, tužilji, A.S.(1.) na ime naknade materijalne štete 3.150,00 KM i na ime naknade nematerijalne štete 18.000,00 KM, a tužiocu, N.S. na ime naknade nematerijalne štete 6.300,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom na način pblžiže opisan u presudi.

Sa viškom tužbenog zahtjeva tužioci su odbijeni.

Tuženi je obavezan da tužiocima, na ime naknade troškova parničnog postupka, isplati 2.216,20 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju broj 86 0 P 050217 24 Gž od 10.04.2024. godine, žalba tuženog je usvojena, te prvostepena presuda preinačena u dosuđujućem dijelu, tako što je u tom dijelu odbijen zahtjev iz tužbe i tužioci obavezani da tuženom naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 3.805, 00 KM

Tužioci revizijom pobijaju drugostepenu presudu zbog pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i udovolji zahtjevu iz tužbe ili pak ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Obzirom da je pobijani dio pravosnažne presude donesene u drugom stepenu u ukupnom iznosu od 27.450,00 KM ispod imovinskog cenzusa, propisan odredbama člana 273. stav 2. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 i 27/24 - u daljem tekstu ZPP) tužioci su u reviziji predložili da sud dozvoli reviziju u smislu odredaba člana 237. stav 3. i 4. ZPP-a, tvrdeći da se odluka drugostepenog suda zasniva na stavu koji je suprotan stavu izraženom u mnogobrojnim revizionim odlukama, pobliže navedenim u reviziji.

Nalazeći da se revizijom osnovano ukazuje, da je stav izražen u odluci drugostepenog suda, a koji se tiče zastarjelosti potraživanja naknade štete u smislu odredaba člana 377. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) u suprotnosti sa stavom izraženim u mnogobrojnim odlukama revizionog suda, ovaj sud je prihvatio prijedlog tužilaca da se revizija dozvoli, shodno odredbama člana 273. stav 3. i 4. ZPP-a.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužilaca preciziran podneskom od 11.10.2023. godine, kojim traže da se tuženi obaveže da im na ime naknade štete isplati ukupno 36.500,00 KM, od čega, tužilji, A.S.(1.) 3.500,00 KM na ime troškova sahrane sina i 25.000,00 KM na ime duševnih bolova zbog gubitka sina, a tužiocu, S.N. 8.000,00 KM na ime duševnih bolova zbog gubitka brata, sve sa zakonskom zateznom kamatom na način pobliže opisan u tužbi.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da se 14.8.2001. godine desila saobraćajna nezgoda u kojoj je učestvovao S.A.(2), vozeći motocikl i M.B., kao vozač vozila I.T, koje vozilo je bilo osigurano kod tuženog; da iz nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke, Nedeljka Vučena od 26.12.2003. godine, ishodenog u krivičnom postupku protiv M.B., proizilazi da je do saobraćajne nezgode došlo usljed nepropisnog skretanja B.M. u drugu saobraćajnu traku, kada dolazi do udara motocikla kojim je upravljao A.S.(2), a što je imalo za posljedicu da je A.S.(2) tom prilikom i poginuo; da među parničnim strankama nije sporno, da je tužilja, S.A.(1.), majka A.S.(2), a S.N., njegov brat; da je presudom Okružnog suda u Doboju broj 86 0 K 000 362 10 Kžk od 9.12.2010. godine optuženi, B.M. oglašen krivim za predmetnu saobraćajnu nezgodu na način pobliže opisan u presudi, a zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog saobraćaja iz člana 410. stav 3. u vezi sa stavom 2. Krivičnog zakonika Republike Srpske, zbog čega mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 6 mjeseci; da je presuda Okružnog suda u Doboju broj 86 0 K 000 362 10 Kžk od 9.12.2010. godine pravosnažna 27.10.2011. godine; da su tužioci podnijeli predmetnu tužbu 20.2.2019. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev iz tužbe djelimično osnovan, pa je stoga sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da nije osnovan prigovor tuženog u pogledu zastarjelosti predmetnog potraživanja u smislu odredaba člana 376. ZOO, jer da se u datom slučaju ima primijeniti rok zastarjelosti iz odredaba člana 377. ZOO.

Imajući u vidu da je šteta prouzrokovana krivičnim djelom iz člana 410. stav 3. Krivičnog zakona Republike Srpske, a da je za krivično gonjenje od izvršenja tog krivičnog djela, shodno odredbama člana 111. stav 1. tačka 3. u vezi sa članom 112. stav 6. Krivičnog zakona Republike Srpske propisana zastarjelost od 15 godina, odnosno 30 godina kao apsolutna zastara, prvostepeni sud je zaključio, da nije zastarjelo potraživanje tužilaca u odnosu na tuženog kao osiguravača u smislu odredaba člana 154., 155., 158., 178. i 897. ZOO.

Pri tome prvostepeni sud ima u vidu, da je tužba u predmetnom sporu podnesena 20.02.2019. godine, da se šteta desila 2001. godine, da je rok zastarjelosti prekinut 2007. godine kada je podignuta optužnica protiv M.B., te da je rok zastarjelosti ponovo počeo teći 27.10.2011. godine, kao dana pravosnažnosti presude Okružnog suda u Doboju broj 86 0 K 000 362 10 Kžk od 9.12.2010. godine, kojom je B.M., koji je upravljao vozilom osiguranim kod tuženog, kao odgovorno lice, oglašen krivim za predmetnu saobraćajnu nesreću, na način pobliže opisan u presudi.

Shodno odredbama članova, 192, 193. 200. i 201. ZOO, a nakon što je izveo sve relevantne dokaze, prvostepeni sud je zaključio, da iznosi dosuđeni tužiocima na ime naknade štete predstavljaju adekvatne iznose kako u pogledu materijalne štete, tako i u pogledu nematerijalne štete, kao satisfakcija za duševne bolove nastale zbog gubitka bliskog lica.

Odlučujući o visini naknade štete, prvostepeni sud je našao da je doprinos A.S.(2) 10 %, a M.B. 90 %, jer da je osnovni uzrok nezgode, nepropisno skretanje M.B. u drugu traku, dok se A.S.(2), kretao nepropisnom brzinom.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda ali ne i zaključak tog suda da predmetno potraživanje nije zastarjelo, pa je stoga sudio tako, što je uvažavanjem žalbe tuženog preinačio odluku prvostepenog suda u dosuđujućem dijelu i u tom dijelu odbio zahtjev iz tužbe.

Iz razloga odluke drugostepenog suda proizilazi, da se rok zastarjelosti potraživanja propisan odredbama člana 377. ZOO može primijeniti samo prema odgovornom licu kao neposrednom učiniocu krivičnog djela, a ne i prema osiguravajućoj kući, kao osiguravaču.

Odluka drugostepenog suda nije pravilna.

Kako nije sporno, da je pravosnažnom presudom Okružnog suda u Doboju broj 86 0 K 000 362 10 Kžk od 9.12.2010. godine, B.M. oglašen krivim za saobraćajnu nezgodu koja se desila 14.8.2001. godine, upravljajući vozilom marke I.T., koje je bilo osigurano od auto-odgovornosti kod tuženog, ovaj sud nalazi, da je pravilan zaključak prvostepenog suda, da tužioci mogu s uspjehom isticati zahtjev u odnosu na tuženog po osnovu naknade štete u smislu odredaba člana 154., 178. i 929. ZOO.

Odredbama člana 380. stav 5. ZOO je propisano, da neposredan zahtjev trećeg oštećenog lica prema osiguravaču, zastarijeva za isto vrijeme za koje zastarijeva njegov zahtjev prema osiguraniku odgovornom za štetu.

Jednako kao i osiguranik, za štetu je odgovoran i korisnik vozila kojim je prouzrokovana šteta, shodno odredbama člana 70 i 71 Zakona o osiguranju imovine i lica ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 14/00 i 20/00) koji je bio na snazi u vrijeme kada se desio štetni događaj, 14.08.2001. g.

Odredbama člana 377. stav 1. i 2. ZOO je propisano, da ako je šteta prouzrokovana krivičnim djelom, a za krivično gonjenje je predviđen duži rok zastarjelosti, zahtjev za naknadu štete prema odgovornom licu zastarijeva kada istekne vrijeme određeno za zastarjelost krivičnog gonjenja. (stav 1.)

Prekid zastarjevanja krivičnog gonjenja povlači za sobom i prekid zastarjevanja zahtjeva za naknadu štete. (stav 2.)

Prema odredbama člana 388 i 392 ZOO, zastarjevanje se prekida podizanjem tužbe i svakom drugom povjeriočevom radnjom preduzetom protiv dužnika, na način propisan zakonom, a poslije prekida, zastarjelost počinje teći iznova, od okončanja spora, ukoliko je zastarjelost prekinuta podizanjem tužbe.

Kod činjenice, da su tužioci pretrpili štetu, kako materijalnu, tako i nematerijalnu, nastalu kao posljedica izvršenja krivičnog djela za koje je odgovoran M.B., koji je upravljao vozilom osiguranim kod tuženog, pravilan je zaključak nižestepeni sudova, da je prigovor zastarjelosti predmetnog potraživanja tužilaca valjalo posmatrati kroz odredbe člana 377. ZOO.

Imajući u vidu, da je šteta nastala 14.8.2001. godine, da je protiv M.B. podignuta optužnica 2007. g, da je presudom Okružnog suda u Doboju broj 86 0 K 000 362 10 Kžk od 9.12.2010. godine, koja je pravosnažna 27.10.2011. godine, M.B. oglašen krivim za predmetnu saobraćajnu nezgodu, u smislu odredaba člana 410 stav 3 Krivičnog zakona Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12 i 67/13), ovaj sud nalazi, da potraživanje tužilaca po osnovu naknade štete, iz tužbe podnesene prvostepenom sudu 20.02.2019. g, nije zastarjelo.

Naime, prema odredbama člana 111. Krivičnog zakona RS, za krivično djelo iz člana 410. stav 3. Krivičnog zakona RS, predviđen je rok zastarjelosti krivičnog gonjenja od 15 godina, a apsolutne zastarjelosti od 30 godina.

Kod takvog stanja stvari, pravilno tužioci navode, da bi zastarjelost predmetnog potraživanja nastupila tek 2026. godine, računajući da ista teče od pravosnažnosti presude Okružnog suda u Doboju broj 86 0 K 000 362 10 Kžk od 9.12.2010. godine, koja je pravosnažna 27.10.2011. godine.

Prihvatajući u svemu razloge prvostepenog suda u pogledu visine štete pričinjene tužiocima kako materijalne, tako i nematerijalne u smislu odredaba člana 192, 193, 200. i 201. ZOO, ovaj sud nalazi, da je prvostepeni sud pravilnom ocjenom svih provedenih dokaza u smislu odredaba člana 8. ZPP-a, pravilno odlučio o visini naknade kako u pogledu materijalne, tako i u pogledu nematerijalne štete.

Stoga je primjenom člana 250. stav 1. ZPP-a valjalo preinačiti odluku drugostepenog suda i suditi kao u stavu I izreke ove presude, na način, da se odbijanjem žalbe tuženog, potvrdi dosuđujući dio prvostepene presude, kako u pogledu glavnog zahtjeva, tako i u pogledu troškova postupka, za koje je prvostepeni sud dao valjane razloge.

Obzirom da se troškovi revizije ukazuju osnovanim, to je ovaj sud udovoljio zahtjevu tužilaca na ime ovog vida troška i sudio kao u stavu 2. izreke ove presude.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić